

Viure a Dinamarca

Claus de l'Estat del benestar danès

Clara Amenós Bosch

Escola Meritxell

2n de Batxillerat A

Treball de Recerca 2015

Agraïments

M'agradaria donar les gràcies a les meves dues tutores Meritxell Santolaria i Lambra Sainz per haver-me guiat durant aquest treball i haver resolt els dubtes que m'han anat sorgint. També agraeixo a la meva família tot el suport que m'ha donat des de bon principi i haver-me ajudat en tot el que han pogut. Per últim, m'agradaria destacar la col·laboració desinteressada dels membres del Casal Català de Copenhague, sense els quals no hauria pogut dur a terme gran part d'aquest treball.

Índex

1. INTRODUCCIÓ.....	4
2. EXPATRIATS AL MÓN.....	7
3. INTRODUCCIÓ A DINAMARCA.....	10
3.1 Geografia i història	10
3.2 Política danesa.....	15
3.2.1 Introducció al funcionament polític danès.....	15
3.2.2 Resultats últimes eleccions.....	18
3.3 Economia danesa.....	21
4. ESTAT DEL BENESTAR, MODEL DANÈS.....	24
4.1 Situació econòmica i laboral.....	24
4.1.1 Ingressos.....	26
4.1.2 Ocupació-model danès flexiguretad.....	28
4.1.3 Impostos.....	31
4.1.4 Pensions.....	33
4.2 Societat.....	35
4.2.1 Sistema educatiu. Folkeskole.....	35
4.2.2 Comunitat: compromís cívic i igualtat de gènere.	49
4.2.3 Sistema sanitari.....	42
4.2.4 Medi ambient, ecologia.....	45
5. PRÀCTICA.....	48
5.1 Resultats obtinguts.....	50
6. CONCLUSIONS FINALS.....	57

INTRODUCCIÓ

Justificació del tema i hipòtesis

Va anar arribant l'hora d'escollir un bon tema pel meu treball de recerca i l'únic que tenia ben clar era que havia de ser algun tema que realment m'agradés i m'atragués tant com per estar gairebé un any sencer tractant-lo. A més a més, a part d'ampliar els meus coneixements, volia que la recerca pogués ser-me útil de cara a un futur i així doncs, vaig començar a pensar.

Des de petita m'ha encantat viatjar i he tingut la sort que als meus pares també. Penso que viatjant s'aprèn moltíssim i realment m'agrada molt visitar nous països i veure com de diferent són les vides de la gent arreu del món. Per aquest motiu, fa molts anys que tinc clar que un cop acabats els estudis universitaris, m'agradaria marxar a viure a l'estranger.

Com que l'economia m'interessa molt, i de fet m'agradaria estudiar una carrera relacionada amb aquesta, he decidit enfocar el meu treball tenint presents aquests dos aspectes que he mencionat.

Per tant, m'he proposat realitzar l'estudi d'un país i m'he decantat pel que a priori m'ha semblat interessant de cara al meu futur, Dinamarca.

L'estiu passat, vaig viatjar a Dinamarca, concretament a Copenhague, i tenint en compte que aquest país mai m'havia cridat l'atenció especialment, vaig quedar fascinada. A simple vista, ja vaig poder veure que el nivell de vida allà

era bastant alt, però un dels fets que em va captivar més va ser el bon ambient, la tranquil·litat que em van transmetre aquella ciutat només trepitjar-la.

Per tot això, he decidit que el meu treball de recerca pot basar-se en analitzar el model d'estat del benestar danès, conegut arreu del món. Abans de començar aquest treball, parteixo únicament de la base que en aquest país hi ha un alt nivell de vida i un bon estat del benestar, és a dir, els meus coneixements sobre el tema són bastant superficials. Per això, el meu estudi em permetrà aprofundir una mica en diferents aspectes del país i conèixer més detalladament com funciona el seu sistema de benestar, que és el que realment m'interessa i m'atrau.

Crec que resulta interessant i positiu que els joves tinguem inquietuds sobre el món que ens envolta ja que cada vegada està més globalitzat i no sabem què ens depararà el nostre futur. Penso que el meu treball és interessant, en el sentit que m'aportarà informació de l'actualitat i em permetrà aprendre quins són els aspectes més importants a l'hora de realitzar l'estudi d'un país i del seu estat del benestar.

Per tal de realitzar el treball, he elaborat una hipòtesis inicial: Es porta a la pràctica el model de benestar danès segons els expatriats catalans? I en cas que sigui així, és Dinamarca un bon destí de cara al meu futur? Així, no només tractaré l'estat del benestar danès de manera teòrica sinó que també podré contrastar la teoria amb les experiències d'expatriats catalans, com ho seria jo en cas que em decantés per Dinamarca com a destí.

Estructura del treball i metodologia

El treball està estructurat en 3 blocs principals. El primer és una breu introducció sobre els expatriats al món i sobre el fet que els joves actualment marxin a buscar feina a l'estranger o a intentar millorar la seva qualitat de vida. El segon bloc, és ja una introducció al país i el tercer l'estudi de l'estat del benestar danès.

El treball continua amb l'estudi dels resultats de la part pràctica, és a dir, de les entrevistes amb els expatriats catalans residents a Dinamarca. Amb les entrevistes a expatriats catalans m'agradaria poder rebre la informació suficient per comprovar si tota la teoria que he anat estudiant és realment la manera com perceben els catalans aquest país, així com també les seves experiències i el fet que els va impulsar a marxar allà. Crec que aquesta part pot aportar més qualitat al meu treball perquè la opinió de persones amb qui comparteixo cultura i procedència pot resultar molt interessant i m'aportarà la comparativa amb Catalunya que jo no tracto en el treball.

Finalment, el treball acaba amb les conclusions finals i la resposta a la hipòtesis que m'he plantejat.

1. EXPATRIATS AL MÓN

En el món globalitzat en què vivim tots avui en dia, les raons per marxar a viure a l'estranger són molt diverses, per tant, no és fàcil definir de manera concreta el terme *expatriat*.

Actualment, considerem un expatriat una persona que resideix a un país amb una cultura diferent de la pròpia i, realment, és només un petit matís el que separa el terme *expatriat* i el terme *immigrant*.

Quan utilitzem el terme immigrant, ens referim a algú que forma part d'un procés de moviment de població permanent i continuat d'una gran quantitat de gent i que produeix un efecte en el país receptor. Per altra banda, el terme expatriat no té la mateixa càrrega de connotacions demogràfiques.

M'agradaria recalcar que la diferència entre els dos termes no es troba en els diners ni el color de pell tot i que a vegades aquestes paraules són decorades amb prejudicis.

El terme immigrant fa referència a les persones que han decidit abandonar els seus països d'origen per establir-se, en la majoria dels casos, permanentment a un altre lloc. A vegades pot resultar complicat diferenciar els termes però la principal diferència es troba en aquesta permanència. És a dir, un expatriat és aquell que viu fora de la seva pàtria i un immigrant aquell que arriba a un país per establir-s'hi, en un principi per sempre.

Tenint en compte que aquest treball l'enfoco d'una manera bastant personal, crec que el terme "expatriat" s'adiu més a la idea que tinc en aquests moments sobre el meu futur perquè, en un principi, a mi m'agradaria marxar temporalment a l'estranger. És per això que he decidit utilitzar-lo al llarg del treball.

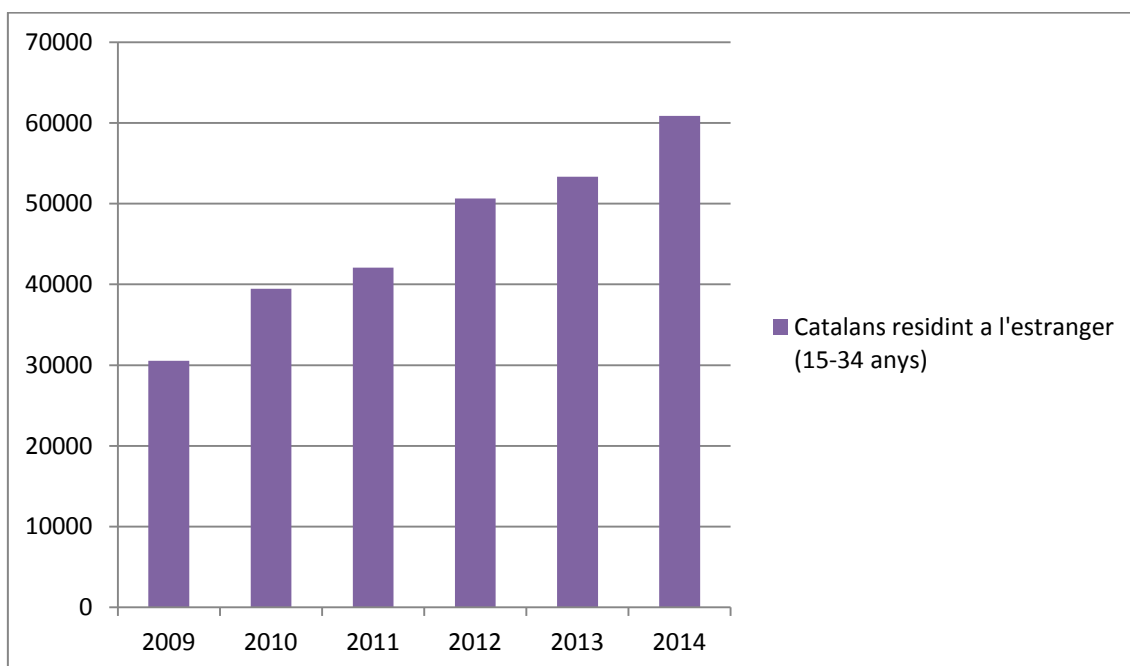
Tot i que el terme "expatriat" s'acostuma a utilitzar també per descriure els treballadors ben qualificats que són destinats per les empreses a delegacions a l'estranger per uns mesos o anys, aquest és només un dels motius pels quals algú pot decidir-se a marxar fora.

Com ja he dit anteriorment, els expatriats són tan diversos com les seves raons per voler marxar a l'estranger. Les oportunitats laborals, la passió per viatjar, l'aspiració a una millor qualitat de vida, les ganes d'aventura, l'amor... Hi ha milers de raons per voler convertir-se en expatriat però no tothom estaria disposat a fer-ho.

Actualment, però, hi ha joves catalans, molts d'ells titulats, que a causa de la situació de crisi viscuda aquests darrers anys a l'Estat espanyol, han hagut de marxar a altres països per iniciar-se en el món laboral.

Segons un estudi del sindicat de treballadors UGT publicat al El Periódico de Catalunya, actualment, hi ha més de 60.000 joves catalans de fins a 34 anys residint fora d'Espanya per temes laborals. A continuació, podem veure un gràfic que indica l'evolució d'aquesta fuga de catalans entre 15 i 34 anys.

JOVES CATALANS A L'ESTRANGER

Concretament, la fuga de menors de 35 anys es manté al ritme anual de 5.000 persones i des del 2009, la xifra d'aquest col·lectiu que ha decidit marxar a l'estranger ha augmentat un 71%. Amb això, podem veure que, són molts els joves que contempen el fet de marxar a l'estranger, principalment buscant un futur millor.

Tal com s'indica a la introducció d'aquest treball, sobre aquest volum de catalans desplaçats a l'estranger, jo em centraré amb els que han escollit Dinamarca com a destí. A continuació, comença tota la meva recerca sobre aquest país i el seu estat del benestar.

2. INTRODUCCIÓ A DINAMARCA

Com ja explico a la introducció d'aquest treball, vaig escollir estudiar aquest país, ja que, a part de trobar-lo interessant quan vaig visitar-lo, sabia que tenia un model de benestar conegut arreu del món. Abans de començar l'estudi de l'estat del benestar, però, considero necessari fer un petit recull dels trets geogràfics i històrics més importants de Dinamarca per poder-nos situar bé, així com comentar també els trets característics principals de la política i l'economia danesa per poder comprendre el funcionament del seu estat del benestar.

2.1 Geografia i història

L'origen de la paraula 'Danmark', és a dir, 'Dinamarca', s'ha estat debatent durant anys però el que sabem del cert és que la primera menció d'un territori anomenat així es remunta al segle V, quan Paulo Orosio va fer aparèixer les terres daneses en el seu llibre "Històries contra els pagans". Tot i així, el primer ús de la paraula dins del mateix país es remunta a l'època dels Víkings.

A la gran pedra de Jelling, situada a l'actual petit poble danès de Jelling que va arribar a ser capital Vikinga, trobem el nom de l'actual Dinamarca. Per aquest

motiu, aquesta pedra rúnica que conté també altres inscripcions del segle X va passar a formar part del Patrimoni de la Humanitat de la UNESCO l'any 1994.

Un període important de la història del país va ser l'època vikinga, degut a la capacitat que va tenir aquesta civilització per competir malgrat la petita mida del país i les condicions adverses.

Entre els segles XIII i XVIII, Dinamarca també va ser una potència importantíssima, amb la mateixa influència que els països europeus més grans. Un fet que poca gent coneix és que Dinamarca, Noruega i Suècia van estar unides sota el poder de la Reina Danesa Margarete I (formant la Kalmar Union). La unió amb Suècia es va mantenir més de 200 anys, i Dinamarca i Noruega van romandre unides encara més temps, fins al 1814. Antigues possessions noruegues com Groenlàndia i les Illes Faroe van seguir formant part de Dinamarca.

A continuació, podem veure una cronologia dels fets més importants de la història de Dinamarca.

ANYS	FETS
866-867	Víkingos conquisten York
965	S'estableix Cristianisme
1015-1034	Anglaterra sota domini danès
1097-1523	Kalmar Union amb Noruega i Suècia
1497	Fundació de la Universitat de Copenhaguen
1660-1661	Introducció de l'absolutisme
1666-1917	Colònies daneses al Carib
1807	Copenhaguen és bombardejada per la marina anglesa
1814	Noruega abandona la unió
1848	Abolició de l'absolutisme
1849	Primera constitució liberal
1864	Pèrdua dels ducats alemanys
1914-1918	Neutralitat danesa durant la Primera Guerra Mundial
1915	Reformes constitucionals: emancipació de la dona
1940-1945	Dinamarca ocupada per Alemanya, Segona Guerra Mundial
1945	Membre fundador de la ONU
1993	Entra a la Unió Europea

Com podem apreciar a l'últim fet del quadre anterior, Dinamarca és un país que forma part de la Unió Europea des del 1993, tot i que, en lloc d'utilitzar l'euro va adoptar la corona danesa com a moneda oficial. Està situat al Nord d'Europa i, juntament amb Noruega i Suècia, forma part de la regió d' Escandinàvia. Alhora, aquests tres països juntament amb Finlàndia i Islàndia són anomenats els països nòrdics.

El Regne de Dinamarca, és una comunitat composta per tres parts autònomes, Dinamarca, Groenlàndia i les Illes Feroe. Dinamarca, formada per la península de Jutlàndia i 406 illes, està delimitada a l'oest pel mar del Nord, i, a l'est, les illes que la formen separen el mar Bàltic de l'estret de Kattegat, que enllaça els dos mars esmentats.

Aquest fet comporta que no hi hagi cap regió extremadament lluny del mar, la qual cosa aporta bastants avantatges al funcionament del país i als habitants d'aquest. Aquesta posició li ha donat a Dinamarca el control sobre l'accés al mar Bàltic al llarg de la història i va afavorir, també, a que els víkings convertissin el país en una gran potència.

Geogràficament, és un país pla, ja que el seu punt més alt no supera els 173 metres d'alçada i, a més a més, consta de 7.314 metres de costa.

Només té frontera terrestre amb Alemanya, concretament és la península de Jutlàndia qui comunica Dinamarca amb el continent europeu, tot i que fa 16 anys que Dinamarca i Suècia van ser unides pel pont d'Öresund, que comunica la ciutat danesa de Copenhaguen (*København* en danès) i la ciutat sueca de Malmö.

Actualment, el país té aproximadament 5.627.000 habitants, molts d'ells residents a Copenhaguen, la capital i ciutat més poblada de Dinamarca, però també a Aarhus, Odense i Aalborg, les altres ciutats més importants del país. Concretament, Dinamarca és dels països menys poblats del món amb una densitat de població de 131 habitants per km².

Tot i ser un país relativament petit, Dinamarca és un gran competidor a nivell mundial en diversos sectors com el disseny, l'arquitectura, les tecnologies ecològiques i la indústria farmacèutica entre altres.

Com bé explicaré en el següent punt de l'economia danesa, el disseny industrial, els objectes artesanals i els mobles han format part del conjunt de productes més exportats de Dinamarca des de fa molts anys. Realment, l'arquitectura i el disseny danesos són coneguts arreu del món.

Actualment, l'arquitectura danesa aposta cada vegada més pel neomodernisme i la sostenibilitat, fet que ha comportat i segueix comportant que molts

arquitectes s'inspirin en professionals danesos i en edificis dissenyats per ells. Professionals danesos de l'arquitectura com Jørn Utzon, qui va dissenyar l'Òpera de Sydney, han voltat pel món creant edificis considerats autèntiques obres d'art.

Dinamarca és plena de contrastos perquè en els últims 500 anys ha estat en constant renovació. Hi podem trobar des d'esglésies medievals restaurades fins a edificis completament contemporanis i moderns com l'annex de la Biblioteca Real de Copenhaguen conegut amb el nom de Black Diamond. Aquest edifici, anomenat així pel seu color negre del granit polit que reflecteix l'aigua i el cel de la ciutat, és un dels més visitats de Copenhaguen.

Black Diamond, dissenyat pels arquitectes danesos Schmidt Hammer Lassen.

2.2 Política danesa

Un cop vistos els trets característics generals més importants del país, podem passar a veure com s'organitza la política danesa.

2.2.1 introducció funcionament polític danès

Dinamarca és una monarquia constitucional, és a dir, oficialment el cap de l'estat és la casa reial però el seu paper resulta ser gairebé cerimonial, ja que, realment, el poder polític recau sobre el Folketing, el parlament.

Un fet característic del funcionament de la política danesa és l'alta participació dels ciutadans. Que hi hagi més participació no implica sempre una millor qualitat democràtica si realment els ciutadans no s'impliquen en la política, però en aquest cas, els habitants sí que s'interessen per la política del país. Per tal que aquestes polítiques siguin eficients i acabin aportant una millor qualitat de vida, la població s'ha d'involucrar i informar. És per això, que els ciutadans danesos poden presentar sol·licituds d'informació ja sigui per telèfon, personalment o per escrit. Tot i que aquest aspecte no es du a terme només a Dinamarca, els ciutadans en treuen realment profit. Per què? S'ha de tenir en compte que els danesos disposen en general de molt més temps per dedicar-se a la família i a la comunitat, bàsicament perquè les jornades laborals setmanals són com a màxim de 37 hores, menys que en molts països.

L'alt grau d'implicació en la política comporta que tothom es senti més representat i que, per tant, les dades de descontentament polític siguin menors que en molts altres països. Com ja explicaré seguidament, això es deu en gran part al sistema de govern que està format per aliances entre partits.

A la taula que podem veure a continuació, trobem les dades de participació política al llarg dels anys a Dinamarca. Com podem comprovar, el percentatge de participació supera el 80% des de fa molts anys, i això ens demostra que no és un fet relativament actual que els danesos s'impliquin en la política i en el funcionament del seu país sinó que ja forma part de la seva manera de ser i fer.

INSTITUT INTERNACIONAL PER LA DEMOCRÀCIA I L'ASSISTÈNCIA ELECTORAL (IDEA internacional)

Any	Participació electoral	Vots totals	Registre	Participació de la PEV	Població en edat per a votar	Població	Vots no vàlids	Vot obligatori
1945	86,29%	2.055.315	2.381.983	80,65%	2.548.350	4.045.000	0,30%	No
1947	85,78%	2.089.015	2.435.306	79,98%	2.611.980	4.146.000	0,20%	No
1950	81,87%	2.059.944	2.516.118	76,57%	2.690.100	4.270.000	0,30%	No
1953	80,80%	2.172.036	2.695.554	75,48%	2.752.470	4.369.000	0,30%	No
1957	83,73%	2.321.097	2.772.159	82,09%	2.827.440	4.488.000	0,50%	No
1960	85,84%	2.439.936	2.842.336	85,91%	2.840.220	4.581.000	0,30%	No
1964	85,51%	2.640.856	3.088.269	84,77%	3.115.200	4.720.000	0,40%	No
1966	88,61%	2.802.304	3.162.352	88,46%	3.168.000	4.800.000	0,30%	No
1968	89,28%	2.864.805	3.208.646	87,98%	3.256.200	4.860.000	0,40%	No
1971	87,16%	2.904.096	3.332.044	87,31%	3.326.200	4.960.000	0,70%	No
1973	88,72%	3.070.253	3.460.737	87,37%	3.514.000	5.020.000	0,60%	No
1975	88,23%	3.068.302	3.477.621	86,63%	3.542.000	5.060.000	0,60%	No
1977	88,70%	3.124.976	3.522.904	87,74%	3.561.600	5.088.000	0,60%	No
1979	85,62%	3.194.345	3.730.650	83,23%	3.837.750	5.117.000	0,70%	No
1981	87,77%	3.314.424	3.776.333	86,28%	3.841.500	5.122.000	0,60%	No
1984	88,44%	3.386.733	3.829.600	86,04%	3.936.240	5.112.000	0,70%	No
1987	86,74%	3.389.201	3.907.454	85,85%	3.947.790	5.127.000	0,80%	No
1988	85,70%	3.352.651	3.911.897	82,73%	4.052.700	5.130.000	0,70%	No
1990	82,85%	3.265.420	3.941.499	80,42%	4.060.600	5.140.000	0,80%	No
1994	84,25%	3.360.637	3.988.787	81,73%	4.111.950	5.205.000	1%	No
1998	85,95%	3.431.926	3.993.009	83,13%	4.128.398	5.225.820	0,80%	No
2001	87,15%	3.484.957	3.998.957	84,34%	4.132.213	5.352.815	1%	No
2005	84,54%	3.384.560	4.003.616	81,34%	4.161.254	5.413.392	0,80%	No
2007	86,59%	3.483.633	4.022.920	83,20%	4.186.873	5.468.120	0,70%	No
2011	87,74%	3.579.675	4.079.910	81,83%	4.374.759	5.529.888	0,84%	No
2015	85,89%	3.560.060	4.145.105	80,34%	4.431.291	5.581.503	1,15%	No

Un altre aspecte important a tenir en compte quan parlem del sistema polític danès és la poca corrupció, i, per tant, la gran confiança que dipositen els danesos en els polítics. Segons Transparency International, una organització amb seu central a Berlín que lluita per un món lliure de corrupció, Dinamarca és el país amb l'índex de corrupció més baix. La responsabilitat política és molt alta i els polítics dimiteixen per voluntat pròpia després de cometre errors, que

en molts països, s'intentarien solucionar amb una senzilla disculpa pública, o ni tan sols això.

Un factor que dificulta la corrupció és la facilitat d'accés a la documentació oficial. Aquesta transparència fomenta la participació ciutadana en el procés d'elaboració dels pressupostos del govern. Un altre aspecte a destacar sobre la corrupció és que segons estudis del Banc Mundial, hi ha relació entre la presència femenina al parlament i als llocs de poder de l'estat i els nivells baixos de corrupció. S'ha de destacar que a Dinamarca el percentatge de dones al parlament és d'un 45.5% i posiciona el país en el 7è lloc amb més dones amb càrrecs ministerials.

Una altra característica de l'organització política danesa és el fet de disposar d'estructures molt àgils i amb pocs nivells administratius, fet que propicia la transparència política. La tradició legal a favor d'aquesta comporta l'existència de lleis anticorrupció molt eficients regulades per la constitució.

La constitució danesa determina el marc de la democràcia a Dinamarca i és essencial per a protegir els ciutadans de possibles vulneracions dels seus drets per part de l'Estat. Les lleis daneses garanteixen valors com la igualtat, la llibertat d'expressió i sobretot els drets humans. La primera edició d'aquesta va ser verificada l'any 1849.

El sistema de govern danès està format per una estructura multipartidista. Això és possible gràcies a la llibertat d'associació entre aquests, un fet característic de la democràcia. El sistema i la tradició danesa estan basats en les polítiques de consensos i les aliances entre els partits. La pluralitat de partits polítics

comporta que, difícilment, un partit obtingui majoria absoluta, fet que no es repeteix des del 1909.

A continuació, passem a veure de manera resumida com s'escullen els polítics danesos del parlament.

Cal saber que el Folketing està format per 179 diputats, quatre dels quals corresponen a Groenlàndia i les Illes Feroe. Els 175 diputats restants són els que s'escullen mitjançant un mètode mixt.

Per una banda, 135 d'aquests s'escullen segons la població de les 16 circumscripcions en què està dividit el territori. Un fet important a mencionar és que els diputats que s'escolliran de cada circumscripció no els decideixen els partits polítics sinó que s'escullen mitjançant llistes obertes. Per tant, la població tria directament els diferents representants.

Per altra banda, els danesos reconeixen que tenir circumscripcions petites pot perjudicar els partits minoritaris, ja que difícilment aconseguixen imposar-se enlloc i obtenir diputats. A més a més, pot crear desigualtats i sobre representació de les àrees menys poblades. Per aquest motiu, hi ha 40 diputats que s'escullen a partir d'un sistema diferent. A aquest sistema d'escons compensatoris es pot accedir mitjançant tres vies: la primera és obtenint almenys el 2% dels vots totals. Aquest fet porta, òbviament, a la multiplicitat de partits i a que la població voti realment qui vol que governi, ja que amb una barrera electoral del 2% fàcilment aconseguiran representació. La segona opció és havent aconseguit un diputat en la ronda anterior o, dividint el país en tres grans regions, havent aconseguit la mitjana de vots amb què s'aconsegueix un diputat almenys en dues d'elles.

Un cop realitzats tots aquests passos, quan ja tenim tots els partits que pretenen aconseguir escons, és l'hora de repartir-los. Per dur a terme aquesta repartició, es pren el país com una gran circumscripció i, pel mètode de proporcionalitat directa, es divideix el total de vots entre els aconseguits per cada partit.

La coalició del partit socialdemòcrata va dominar el segle XX, durant el qual Dinamarca va anar construint un important estat del benestar. Al llarg del treball aprofundiré en aquest aspecte però cal remarcar que l'absència de majories polítiques unilaterals s'han anat traduint en polítiques socials, energètiques, econòmiques, educatives i de política exterior molt més estables que els governs que les promouen. Realment, Dinamarca no presència una crisi política des del 1920, descomptant l'època de l'ocupació alemanya durant la Segona Guerra Mundial.

2..2 Resultats últimes eleccions

Les dates posteriors al 19 de juny d'aquest 2015, van convertir-se en dies de celebracions per a la dreta danesa. Aquesta coalició va recuperar el poder a Dinamarca gràcies a la increïble pujada del partit ultraconservador Partit Popular Danès.

Amb un 21% de vots, s'ha convertit en la segona força política del país, per tant, la coalició d'esquerres perd poder al Govern. L'entrada al govern d'aquest partit està clar que pot convertir-se en una gran influència, ja que es caracteritza per les fortes polítiques contra la immigració. Aquest partit denominat xenòfob i ultranacionalista que ja havia guanyat les eleccions europees l'any anterior, ha passat a ser un partit majoritari convertint-se en una de les principals forces polítiques del país.

Amb això, Dinamarca es suma a l'auge de l'extrema dreta que creix entre els països nòrdics, que s'allunyen del paradís socialdemòcrata que havia caracteritzat el nord d'Europa.

Més endavant veurem les causes d'aquest canvi de tendència.

2.4 Economia danesa

Finalment, com he explicat a l'inici d'aquest punt d'introducció a Dinamarca, l'últim aspecte que comentaré abans de començar a parlar de l'estat del benestar danès és l'economia.

L'economia danesa depèn en gran part del comerç amb l'exterior. Principalment, les transaccions comercials es duen a terme amb altres països de la Unió Europea. Dins d'aquesta, trobem a Alemanya, Suècia i el Regne Unit com a principals socis comercials. Tot i així, Noruega, els Estats Units i Japó juguen, també, un paper molt important.

El fet que Dinamarca sigui un país exportador explica el gran interès que té en defensar la lliure circulació de béns i serveis. Les exportacions suposen el 32.4% del PIB del país.

Actualment, Dinamarca és l'economia número 35 del món tenint en compte el volum del seu PIB, fet extraordinari si tenim en compte que com hem dit anteriorment, el país només té 5.627.000 habitants i al món hi viuen més de 7 mil milions de persones.

El PIB per càpita és, per tant, un clar indicador de la qualitat de vida d'un país i, en aquest cas, l'any 2014 va ser de 45.600 €, posicionant Dinamarca en 8è lloc en un rànquing de 196 països.

Segons el "Doing Business", un estudi realitzat pel Banc Mundial, Dinamarca es situa en la 4a posició de 189 països estudiats, del rànquing de països segons la facilitat que ofereixen a l'hora de fer negocis. L'Índex de Competitivitat, que mesura com utilitza un país els seus recursos i la capacitat que té per a proveir

un alt nivell de prosperitat als seus habitants, és publicat cada any pel Fòrum Econòmic Mundial. Les dades més recents (2015) situen el país a la 12a posició en un rànkning de 142 països.

Temps enrere, els productes principals exportats eren productes agrícoles i ramaders però, al llarg dels últims anys, han anat perdent pes en l'economia danesa i han estat substituïts pels productes industrials, dins dels quals trobem la maquinària i les eines industrials, els productes químics i els productes agraris de transformació industrial.

La distribució de l'activitat econòmica mostra, que el sector terciari, és a dir, el sector dels serveis és la principal ocupació econòmica al país. Dins d'aquest, incloem el comerç, ja esmentat, el transport, i les activitats financeres com a principals activitats dutes a terme a Dinamarca.

Seguit del sector serveis, trobem el sector públic. El 33% aproximadament de la mà d'obra del país es dedica al sector públic.

Darrere el sector públic, hi ha el sector industrial en què destaquen com a més importants la indústria metal·lúrgica, l'alimentària i la paperera.

Actualment, l'economia està dominada per petites i mitjanes empreses però no podem oblidar-nos d'algunes de les empreses més importants daneses conegudes arreu del món. Dins del país, "DanishCrown", una empresa de menjar processat (majoritàriament porc i vedella), és la més important i compta amb 19.000 treballadors aproximadament a Dinamarca.

A més a més, també cal mencionar que hi ha multinacionals daneses molt importants, com per exemple, la cervesera "Calgsberg" i l'empresa de joguines "Lego" implantades arreu del món.

3. ESTAT DEL BENESTAR, MODEL DANÈS

Un cop vistes les característiques més essencials del funcionament de Dinamarca, podrem començar a comprendre l'estat de benestar.

Al nord d'Europa trobem quatre països on suposadament existeix una qualitat de vida boníssima; Noruega, Suècia, Finlàndia i Dinamarca, que, tot i el seu clima, són considerats uns indrets excel·lents per viure.

Uns serveis públics de gran qualitat, un creixement econòmic estable, l'atur gairebé nul i un sistema educatiu realment eficaç són alguns dels atributs que caracteritzen el que ja ha passat a anomenar-se "model de benestar nòrdic".

Tot i així, com que jo he escollit Dinamarca, el país més petit d'aquests quatre, analitzaré únicament l'estat del benestar danès.

Dinamarca va ser un dels primers països del món en crear un sistema de benestar públic. A finals del segle XIX, es van establir els principis bàsics d'un sistema, que a diferència d'altres, era vàlid per a tots els ciutadans danesos. Al llarg dels anys, les lleis que regulen la política social s'han anat modificant i aquest estat del benestar ha anat canviant fins a l'actual sistema, considerat dels millors del món.

Aquest es basa principalment en la intervenció políticoeconòmica de l'Estat i en una gran conciliació i participació política de la societat danesa, dos fets que, com ja he mencionat a l'estudi de la política danesa, van molt relacionats.

El sistema de benestar danès té com a principi bàsic el dret a una seguretat social, per aquest motiu, ofereix als ciutadans una sèrie de serveis gratuïts de gran qualitat. Com que és finançat per l'Estat, la pressió fiscal de Dinamarca es troba entre les més altes del món, és a dir, els impostos que ha de recaptar l'Estat per assegurar aquesta alta qualitat de vida són molt elevats.

Tot i així, com que hi ha una gran conscienciació política per part de la societat, els ciutadans veuen realment invertits els seus impostos en continues millores d'aquest benestar. Tant, que s'han arribat a organitzar vagues i manifestacions en contra de la baixada dels impostos.

Per realitzar aquest estudi, començaré analitzant la situació econòmica i laboral del país i després passaré a tots els àmbits més socials de l'estat del benestar. A més a més, a part d'explicar els trets característics i el funcionament de cada aspecte, afegiré els resultats de l'estudi de l'estat del benestar de l'OECD i Eurostat. Aquests estudis mostren la qualitat de vida de diferents països en tots els aspectes que tractaré jo, per tant, ens permetran veure com està Dinamarca respecte dels altres països membres.

3.1 Situació econòmica i laboral

3.1.1 Ingressos i salaris

A Dinamarca, a diferència de molts altres països, el govern no fixa un salari mínim. Per aquest motiu, un dels indicadors que ens pot aportar informació sobre aquest aspecte és el salari mitjà.

El salari mitjà és el que rep de mitjana un treballador per la seva jornada legal de treball, independentment del seu contracte.

El salari mitjà de Dinamarca és de 53.319 € a l'any, que suposant que es reparteixen en 12 pagaments mensuals durant l'any, equivalen a 4.443 € al mes. Aquesta data és realment elevada, Dinamarca és dels pocs països on la remuneració dels treballadors en forma de salari mitjà adopta xifres tan altes.

A la taula següent trobem l'evolució dels salaris mitjans a Dinamarca al llarg dels anys, i com podem veure, han anat augmentant.

Dates	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Salari mitjà (€)	37.793	39.197	40.711	41.894	42.541	42.983	42.983	46.493

Dates	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Salari mitjà (€)	48.189	49.294	50.498	51.385	52.723	53.061	53.319

<http://www.datosmacro.com/mercado-laboral/salario-medio/dinamarca>

OECD i EUROSTAT

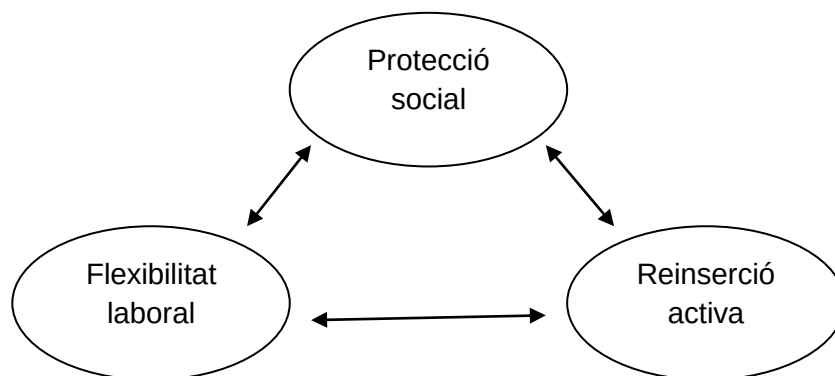
- La mitjana de l'ingrés familiar disponible net ajustat per càpita és de 26.491 USD a l'any respecte els 25.908 USD de mitjana de la OECD.
- El patrimoni financer net familiar per càpita s'estima als 44.488 USD respecte els 67.139 USD de mitjana de la OECD.
- La mitjana d'ingressos disponibles nets ajustats entre la població que ocupa el 20% superior de l'escala d'ingressos s'estima en 33.177 USD més que el 20% inferior. Aquestes dades ens permeten veure que tot i que la qualitat del país és alta, també hi ha bastant desigualtat entre els més rics i els més pobres. Malgrat tot, és el segon país membre de la OECD amb menys desigualtat en aquest aspecte.

3.1.2 Ocupació-Flexiseguretat

La Flexiseguretat és un concepte originat a Dinamarca compost per les paraules flexibilitat i seguretat, ja que es tracta d'una estratègia política enfocada a aconseguir un mercat de treball parcialment flexible, potenciant alhora, l'assegurança de benestar que proporciona l'Estat a tots els individus.

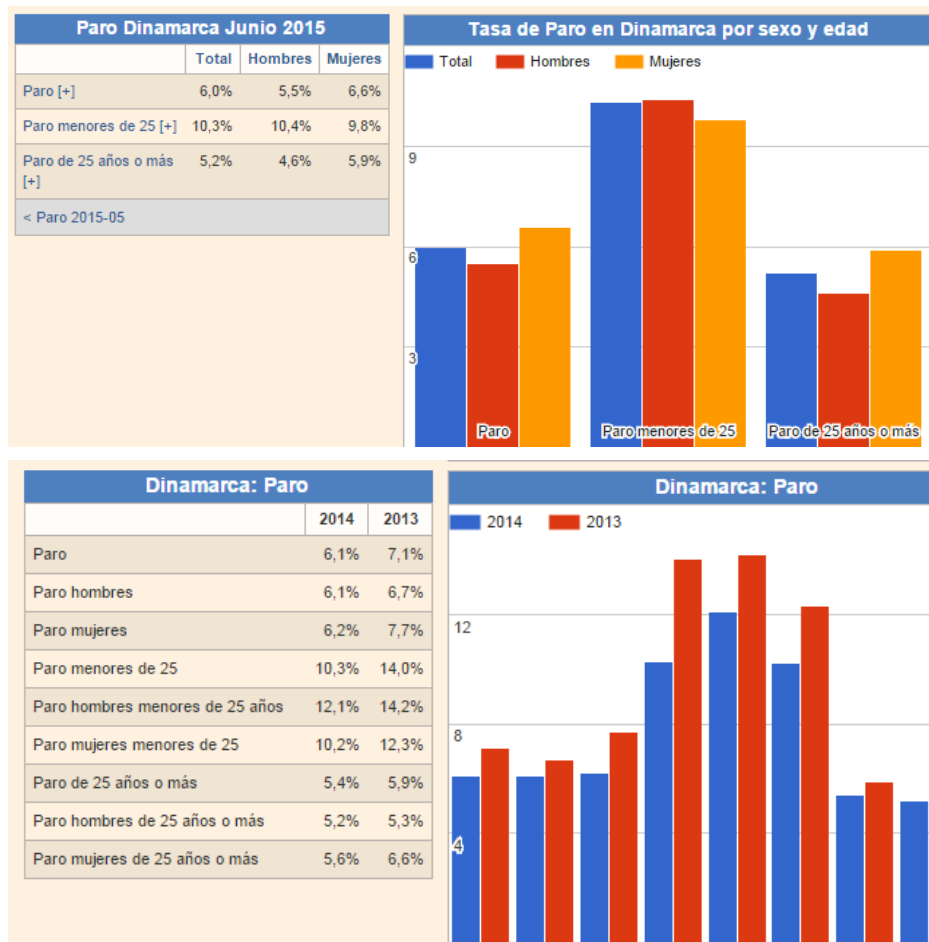
Els principals pilars d'aquest concepte del marc laboral danès són els següents:

- Flexibilitat a l'hora de contractar i acomiadar personal.
- L'alta protecció social pels aturats.
- Política de reinserció laboral molt activa.

Aquesta flexibilitat del mercat laboral permet dur a terme l'acomiadament lliure, i a canvi, els treballadors tenen 2 anys de cobertura total d'atur. A més a més, la inversió en formació i recol·locació és tan activa que gairebé ningú s'està més de 6 mesos aturat.

Si ens fixem en les dades d'ocupació i desocupació daneses podem veure que realment es tracta d'un model eficaç contra la desocupació però el cost d'aquest és molt elevat. Per aquest motiu, no s'han implantat les bases de la flexiseguretat en altres països, perquè aquestes prestacions es poden dur a terme gràcies als alts impostos que recapta l'estat

<http://www.datosmacro.com/paro/dinamarca>

Un altre fet remarcable és que la majoria d'empleats paguen una assegurança d'atur que permet que durant 2 anys els desocupats segueixin cobrant el mateix que cobraven abans de quedar-se sense feina. Ara bé, amb la condició que aquella persona segueixi buscant feina.

OECD i EUROSTAT

- Actualment, el 72.8% de la població en edat laboral, dels 25 fins als 64 anys, té una feina remunerada.
- Com ja he dit, a Dinamarca la reinserció laboral és molt activa.
Concretament, només hi ha un 1.78% de persones que han estat a l'atur més d'un any, respecte el 2.8% de mitjana de la OECD.
- La mitjana d'un sou d'un treballador a Dinamarca és de 48.347 USD a l'any respecte la mitjana de la OECD de 36.118 USD.
- A més a més, la satisfacció laboral està valorada amb un 8.1/10. Un 44.9% de la població considera que el nivell de satisfacció és alt, un 45.9% que és mig i un 9,1% que és baix.
- La proporció d'empleats contractats per menys de 6 mesos és d'un 5.61%.
- El 2% dels empleats tenen un horari considerat molt llarg respecte un 13% de mitjana dels països membres de l'estudi.

3.1.3 Impostos

Els impostos són essencials alhora de construir un Estat del benestar i aquest aspecte a Dinamarca el tenen claríssim.

Els danesos porten molts anys creant el seu propi model de benestar i han sabut trobar un bon equilibri, tothom paga i els diners són retornats en forma d'ajudes diverses.

Com a molts països hi ha un sistema tributari basat en els ingressos, és a dir, com més es guanya, més es paga. L'Estat danès es nodreix bàsicament de quatre branques principals: els impostos sobre propietats, els impostos sobre les importacions i les exportacions, els impostos sobre el capital i les contribucions al pla de la Seguretat Social.

L'organisme encarregat dels tributs, l'SKAT fa una estimació de quant guanyarà el ciutadà durant l'any tenint en compte els ingressos d'anys anteriors.

D'aquesta manera, el ciutadà ha de demostrar si les dades també són aplicables. Un cop s'hagin presentat els comptes, s'han de presentar i verificar amb la hisenda danesa. Si tot és correcte, es rep tot el que s'hagi pagat de més o s'aporta el que falti.

Amb un 48.2%, Dinamarca té l'índex d'impostos sobre les rendes de les persones físiques més alt de tots els països de la Unió Europea. Aquest fet situa l'Estat en una posició capdavantera respecte la recaptació però cal tenir en compte que les despeses públiques també són molt elevades.

La variació en el sistema de càrrega fiscal abasta del 35% que paguen les persones desocupades fins al 53% que poden arribar a pagar les rendes més altes en cas que els ingressos superin els 50.000€ anuals. De totes maneres, la ràtio va canviant cada any i s'adequa als canvis demogràfics i econòmics que es vagin produint, i a la demanda de l'Estat.

Per altra banda, els expatriats, paguen un màxim d'un 32% incloent l'aportació a la Seguretat Social danesa. Aquesta ràtio és baixa durant els primers cinc anys però després va augmentant. Tot i això, estan exempts de pagar altres tipus d'impostos nacionals.

En el sector empresarial, les empreses paguen un 25% sobre els beneficis de l'activitat. És una xifra bastant alta que podria perjudicar les petites i mitjanes empreses però també cal tenir en compte que l'economia és activa.

A més dels impostos mencionats, existeixen impostos de municipalitat que rondan el 24% i, òbviament, els de la Seguretat Social.

Finalment, els béns de consum, ja siguin de primera necessitat com de luxe, tenen un impost del 25% d'IVA. Aquest fet pot suposar que les persones amb rendes més baixes tinguin dificultats per comprar certs productes però, com ja sabem, l'Estat del benestar danès també vetlla per les persones més vulnerables.

3.1.4 Pensions

El principal fonament de les pensions de la vellesa són les pensions de jubilació.

L'edat de jubilació oficial és de 67 anys, tot i que en un futur pròxim s'anirà reduint fins als 65 anys. Tot i això, en molts casos es produeix la jubilació anticipada, que es situa entre els 60 i els 62 anys.

Això es deu en gran part al règim de la prejubilació del 1979, que va fer possible que un gran sector de la població activa pogués abandonar el mercat laboral amb uns ingressos similars als que cobraria d'atur. Aquest fet, en un principi, estava enfocat a treballadors que s'haguessin desgastat físicament degut al treball físic dur i monòton realitzat durant molts anys però ràpidament va passar a formar part del sistema en si de jubilació per molta més gent. Per aquest motiu, l'any 1999 es va endurir el sistema de jubilació per tal de frenar la tendència a jubilar-se cada vegada més aviat.

Actualment, la pensió es concedeix a tothom que hagi viscut a Dinamarca durant un mínim de 15 anys, 5 dels quals han de ser immediatament anteriors a la jubilació.

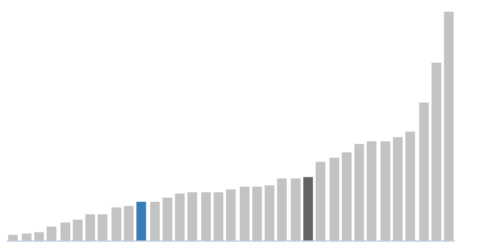
Aquesta jubilació està composta per un import base, és a dir, un mínim assegurat per a tothom que ha estat cotitzant i després un complement de jubilació que depèn del volum d'ingressos restants.

A més a més, existeix la Pensió Complementària del Mercat Laboral, una assegurança de jubilació obligatòria per a tots els assalariats. Tots els assalariats paguen una quantitat de diners a l'Estat, que els va acumulant.

D'aquesta manera, quan es jubilen són retornats als propietaris en forma de complement de la seva pensió. Per tant, a diferència d'altres sistemes, els actuals treballadors no estan pagant les pensions dels actuals jubilats amb el que cotitzen sinó la seva pròpia jubilació quan els arribi l'hora de retirar-se.

Finalment, el sistema de pensions de la vellesa danès s'acaba de complementar amb l'impuls a la subscripció de manera privada a plans de pensió individuals per part del sistema tributari.

Per tant, el sistema de pensions és tripartit i gràcies a aquest s'aconsegueixen els següents objectius: assegurar uns ingressos mínims per evitar la pobresa de la tercera edat, assegurar una relació justa entre els salaris en el mercat laboral i els ingressos durant la jubilació i, per acabar, tenir la possibilitat de complementar els aspectes anteriors amb plans de pensions oferts per les companyies asseguradores.

OECD i EUROSTAT

En aquesta gràfica podem veure els diferents països de la OECD ordenats segons la pobresa de majors de 65 anys.

En blau Dinamarca i en gris fosc la mitjana.

3.2 Societat

3.2.1 Sistema educatiu. Folkeskole

El sistema educatiu danès es caracteritza per una sèrie de principis que l'han convertit en un dels models més eficaços, gràcies al qual els estudiants de Dinamarca obtenen molt bons resultats en exàmens realitzats arreu del món.

L'educació obligatòria està dirigida als nens d'entre 6/7 i 16 anys, és a dir, els anys d'ensenyança obligatòria són 9. Tot i així, gairebé tots els alumnes s'integren al sistema educatiu després d'haver assistit un any a una escola preescolar per alumnes d'entre 5 i 6 anys.

El curs escolar és de 200 dies i els alumnes estan entre 5 i 7 h a l'escola, però, molts passen el seu temps lliure en centres de lleure escolar anomenats SFO (skolefritidsordning). El 90% de l'educació a Dinamarca s'implanta en escoles municipals (Folkeskolen), conegudes per la seva bona qualitat i el seu eficaç model educatiu, i el 10% restant en escoles privades, conegudes com a "escoles lliures". Tot i que la l'educació s'implanta en gran part en escoles públiques, l'educació en escoles privades o a domicili són dues opcions que, òbviament, també es poden tenir en compte, ja que el que és obligatori és l'educació, no el fet d'anar a l'escola.

Les escoles públiques, que són escoles unitàries que no separen els alumnes per les seves aptituds ni la seva procedència social, són gratuïtes per a tots els ciutadans i són d'una alta qualitat. A part de centrar-se en els coneixements acadèmics, l'educació està enfocada també al desenvolupament de capacitats

per dialogar i col·laborar, per tant, fomenta el treball en grup per aprendre a solucionar problemes pacíficament i col·lectivament.

Un altre fet diferenciador és que el punt de partida del plantejament de l'ensenyança es basa en captar les aptituds de cada alumne, per això, una idea molt difosa en les escoles públiques és el fet que un tutor s'ocupi del mateix grup d'alumnes des que comencen fins que acaben la primària, per tant, es converteix en un clar responsable del desenvolupament dels alumnes en diferents aspectes, tan personals com acadèmics.

L'educació és principalment responsabilitat del Ministeri d'Educació i el Ministeri de Ciència, Tecnologia i Innovació. El Ministeri d'Educació estableix els objectius i els marcs dels plans d'estudi de primària i secundària però són els mateixos professors qui decideix exactament el contingut del curs. Per tant, totes les escoles municipals d'educació primària i secundària comparteixen alguns aspectes que són regits pel ministeri d'educació, com les assignatures o els objectius finals de l'aprenentatge, però és responsabilitat de l'escola organitzar-se com ho cregui convenient. L'escola pública és competència dels municipis i l'educació secundària és responsabilitat de les províncies però, clarament, tot i tenir molta llibertat alhora d'incorporar nous mètodes i objectius, està tot supervisat pel Ministeri d'Educació.

Per altra banda, el Ministeri de Ciència, Tecnologia i Innovació s'ocupa dels estudis superiors i universitaris a excepció d'arquitectura, música o belles arts que se n'ocupa el Ministeri de Cultura, però en aquest cas és cada centre qui s'ocupa del pla d'estudis de cada carrera. Un altre element per assegurar el compliment dels objectius pedagògics és l'Institut Nacional d'Avaluació, un

organisme autònom dependent del Ministeri d'Educació creat l'any 1999 que realitza un seguiment i avalua totes les àrees educatives de l'ensenyança pública.

Durant la primària, l'evolució dels alumnes i el seu progrés es controla mitjançant una avaluació contínua, tot i que els alumnes no reben les seves notes fins a 8è. Per tant, els alumnes van passant de curs automàticament independentment dels resultats obtinguts anualment. Quan acaben aquesta etapa, tots reben els seus resultats en un certificat on apareixen les assignatures realitzades i les notes obtingudes. Aquest fet, comporta que a diferència d'altres models educatius, els exàmens no siguin considerats com a gran "pressió" per l'alumnat al llarg del curs i el mètode d'aprenentatge sigui més amè. Tot i així, els alumnes han de ser conscients en tot moment que tots els resultats són importants i que han d'anar assolint els coneixements si volen realitzar estudis superiors.

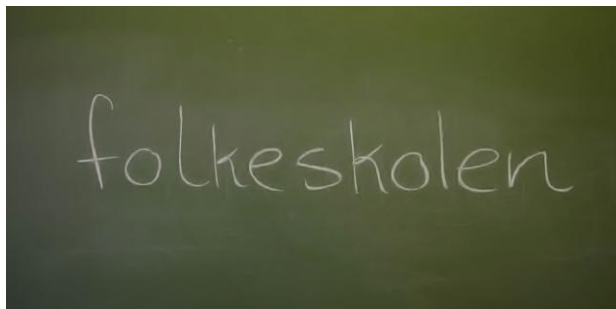
L'educació secundària comença al Gymnasium, que ofereix l'educació secundària superior general de tres anys, normalment per alumnes d'entre 16 i 19 anys. El Gymnasium és la continuació del 9è i 10è curs de la Folkeskole i està destinat als alumnes que pretenen seguir amb estudis universitaris, ja que també els prepara per l'examen de revàlida que permetrà als alumnes anar a la universitat. Aquests estudis de batxillerat són sol·licitats pel 53% dels alumnes de cada promoció.

L'alternativa a l'educació secundària superior general és l'educació secundària superior professional que proporciona cursos de formació professional, cursos

comercials superiors i cursos tècnics superiors. Aquesta opció és escollida pel 41% dels alumnes de cada promoció.

El 6% restant no decideix seguir amb estudis superiors.

Un fet a destacar és que a partir dels 18 anys fins que acaben la universitat, els estudiants reben la SU per part de l'estat, una quantitat de diners que, tot i no ser elevada, ajuda els joves a organitzar-se ells mateixos i sobretot a emancipar-se.

OECD i EUROSTAT

- La mitjana d'anys estudiant és de 19.4 anys respecte els 17.7 de mitja de la OECD.
- Un 78% respecte un 75% d'adults entre els 25 i els 65 anys van acabar els estudis superiors.
- Proves PISA: 498 punts en matemàtiques, ciències i lectura, les noies van superar els nois però amb una diferència més baixa que la mitjana de la OECD. De la mateixa manera, la diferència de resultats entre els estudiants que provenen de famílies amb alt poder adquisitiu i els que provenen de les famílies més humils del país és més baixa.
- Dinamarca té una de les poblacions infantils més lectores del món: el 88% dels nens entre 7 i 11 anys són consumidors habituals de llibres i el 82% dels adolescents va a la biblioteca regularment.

3.2.2 Comunitat

En aquest punt del treball, em centraré en la concepció de diferents valors i idees socials. Principalment, tractaré la igualtat de gènere, incloent-hi l'aspecte de la maternitat, i la visió de l'homosexualitat entre els danesos. Dinamarca, s'ha considerat durant anys com un estat molt liberal en alguns aspectes, per aquest motiu considero interessant mencionar alguns d'aquests.

Dinamarca és un dels països amb més igualtat entre homes i dones, tant en aspectes legals com en aspectes de la vida quotidiana. Aquesta igualtat s'ha anat consolidant molt durant els últims 50 anys, fins arribar en el punt en què ens trobem actualment on les dones daneses viuen i treballen pràcticament sota les mateixes condicions que els homes i, a més a més, en la majoria de famílies, les dones i els homes comparteixen les feines domèstiques.

Nogensmenys, el 60% dels danesos treballen en oficis on encara hi ha certa distinció sexual, ja que al llarg del temps han estat considerats només masculins o femenins.

Quant al servei militar, no hi ha aquesta igualtat de gènere, ja que és obligatori només per als homes (petit percentatge i escollit per sorteig), i totalment voluntari per a les dones.

.

Un altre fet molt interessant del sistema de benestar danès és l'aspecte de la maternitat i les facilitats a l'hora de formar una família a Dinamarca.

Les raons per les quals es tendeix a pensar que en un determinat país és més fàcil ser mare i professional a la vegada són, bàsicament, la duració de les

baixes per maternitat, les ajudes de l'Estat, la subvenció d'escoles i guarderies i la possibilitat de combinar el fet de ser mare amb la feina.

En aquest sentit, els països nòrdics han estat catalogats com els millors països per tenir fills i, òbviament, Dinamarca no n'és cap excepció.

L'Estat fomenta i facilita tenir fills. Per cada nadó que neix, els pares reben un xec fins que el fill té 18 anys i en cas que la dona tingués problemes per quedar-se embarassada, la Seguretat Social podria pagar-li gran part el tractament per tal d'aconseguir-ho.

Com he dit, un fet important és la durada de les baixes de maternitat i, en aquest cas, la baixa a Dinamarca és d'un any. Segons on treballin els pares, l'empresa cobreix de 3 a 6 mesos i de la resta se n'ocupa l'Estat. Durant aquests 365 dies, que se'ls poden combinar els progenitors, el nadó pot passar el seu primer any acompanyat en tot moment del pare o la mare. Per tant, podem observar aquesta igualtat entre homes i dones, sobretot en l'àmbit familiar que mencionava anteriorment i la importància que dona l'Estat a la bona conciliació de la vida laboral i familiar.

Un cop passat el primer any, les empreses no acostumen a posar cap inconvenient en pactar un horari que permeti que el pare o la mare pugui anar a recollir el seu fill a la guarderia, i més tard, a l'escola. Per tant, no hi ha problemes a l'hora de conciliar la vida laboral i familiar.

Finalment, un fet a destacar és que, a Dinamarca, les dones poden avortar legalment des del 1937, tot i que, des del 1973 l'avortament pot practicar-se

lliurement fins a la setmana 12 de gestació. A partir d'aquesta data, és possible avortar si l'embaràs suposa un risc per la vida de la mare o posa en perill la seva salut tant física com psíquica. En altres casos, com violació o simplement immaduresa de la mare, també està permès l'avortament si l'autoritza un comitè format pel director del centre on es realitzarà i els metges. Òbviament, en cas que l'embarassada sigui menor, es necessitarà notificació paterna.

Amb aquest aspecte, podem veure una mica la mentalitat oberta i liberal dels danesos, fet que podem relacionar, també, amb la normalització de l'homosexualitat.

L'homosexualitat a Dinamarca està acceptada i normalitzada, existeixen unes lleis a favor de la no discriminació de gays, lesbianes, bisexuals i transsexuals que han situat Dinamarca com a referent i com a país pioner amb aquestes polítiques antidiscriminatòries. De fet, va ser el primer país del món en reconèixer les parelles del mateix sexe amb una llei d'unions civils al 1989 i al 2012, el Parlament va aprovar una llei que reconeixia els matrimonis homosexuals tant de manera civil com per l'Església de Dinamarca.

A més a més, l'any 2006 el Parlament va abolir una llei que prohibia l'accés a la inseminació artificial per part de lesbianes i des del 1999 està permesa l'adopció sense tenir en compte l'orientació sexual dels pares.

A Dinamarca existeix una àmplia quantitat de serveis orientats al públic LGBT, sobretot a Copenhaguen. Cada març, la capital danesa es vesteix de colors per celebrar el dia de l'orgull LGBT.

3.2.3 Sistema sanitari

Un sistema sanitari és la suma de totes les organitzacions, institucions i recursos que s'uneixen amb l'objectiu de millorar la salut general de la població. Aquest sistema sanitari necessita personal, finançament, informació, subministrament, comunicació i transport, com també una bona orientació i direcció general. A més a més, ha de proporcionar tractaments i serveis que responguin a les necessitats dels habitants i siguin justos, també, des del punt de vista financer.

El sistema sanitari danès, que està finançat principalment a partir dels impostos que recapta l'Estat, és un sistema de cobertura universal, ja que tothom té dret a rebre una assegurança de malaltia per part de les autoritats provincials. Aquest sistema funciona de la següent manera:

Quan els residents a Dinamarca fan 16 anys, han d'escollir entre una assegurança del grup 1 o una del grup 2.

El grup 1 suposa l'accés al sistema sanitari a través d'un metge de capçalera escollit pel mateix pacient en el municipi. En aquest cas, gairebé totes les despeses van a càrrec de l'Estat. Per altra banda, el grup 2 està relacionat amb la medicina privada, ja que es el pacient qui es fa càrrec de les despeses. No és d'estranyar, per tant, que si aquest fet se suma a la qualitat del sistema públic danès, només un 2% dels danesos estigui assegurat dins del 2n grup i el 98% restant faci ús del sistema públic de salut.

El sistema està compost pels serveis primaris de sanitat, que engloben la medicina general i els metges especialistes, i pel sector hospitalari. Gairebé tots els hospitals són de propietat pública (un 97%). Com ja he dit, la cobertura és universal, ja que tothom que estigui registrat com a resident danès, té dret a una assistència sanitària finançada públicament. Per aquest motiu, una iniciativa nacional voluntària del cos de metges de Dinamarca s'encarrega dels immigrants indocumentats o els visitants gràcies a fons privats. D'aquesta manera, el sector de la població que no podria rebre aquestes prestacions sanitàries rep ajudes per aconseguir tenir accés als serveis de salut.

El govern central, a través del Ministeri d'Interior i de Salut i el Consell Nacional de Salut, és responsable de tot el que està relacionat amb l'àmbit sanitari. Estableix les polítiques nacionals de salut, prepara la legislació sanitària i efectua la regulació del funcionament incloent la supervisió del personal sanitari. Hi ha 5 regions que administren i financen tota la xarxa hospitalària i 98 municipis són responsables de les residències d'ancians, del personal d'infermeria a domicili, dels dentistes municipals, dels serveis de salut en escoles, dels tractaments d'alcohòlics i drogoaddictes i realitzen la funció important de prevenció, promoció de la salut i cures a llarg termini.

Durant molts anys, un dels principals objectius de l'Estat en aquest àmbit ha sigut incrementar l'esperança de vida mitjana dels danesos. Realment, el creixement d'aquesta esperança de vida no ha augmentat de la mateixa manera que en altres països desenvolupats, per aquest motiu, l'Estat també s'ha implicat en campanyes a favor dels models de vida saludables i en contra del tabac i l'ús abusiu de l'alcohol. A més a més, el futur prepara reptes importants a la política sanitària danesa ja que al augmentar l'esperança de

vida també augmentarà el nombre d'ancians. Tenint en compte que el sistema danès es basa bàsicament en els impostos de la població activa, el fet que aquesta disminueixi es converteix en un repte financer important i es pot arribar a veure afectat el sistema de pensions de la vellesa. De totes maneres, l'Estat ja contempla aquest aspecte i, per tant, està començant a buscar possibles alternatives de finançament que, òbviament, no alterin i segueixin respectant la base de la política de benestar danesa.

OECD i EUROSTAT

- L'esperança de vida en néixer a Dinamarca és de 82 anys per a les dones i 78 anys per als homes.
- Un 72% dels danesos considera que la seva salut és molt bona.

3.2.4 Medi ambient, ecologia

La qualitat del medi que ens envolta juga un paper molt important en la salut i un medi ambient net millora el benestar mental. Un estil de vida ecològic i sostenible porta a millorar l'entorn i per tant, la qualitat de vida.

A Dinamarca, tant com des de l'Estat a partir de polítiques mediambientals respectuoses com els mateixos ciutadans danesos s'esforcen per desenvolupar un país més sostenible mitjançant la creació de noves formes de vida, transports, planificacions urbanes i indústries ecològiques.

Concretament i en molts aspectes, Copenhaguen és un model a seguir per moltes grans ciutats del món, ja que és considerada com la ciutat sostenible. Les autoritats pretenen assolir al 2025 l'objectiu de convertir Copenhaguen en la primera capital del món amb emissions neutres de diòxid de carboni.

La important cultura ciclista que es promou en aquesta ciutat l'ha portat a convertir-se en la primera Bike City oficial del món, ja que és considerat el paradís ciclista amb més de 390 quilòmetres de carrils bici. A Copenhaguen, el 50% dels ciutadans van a treballar amb bicicleta cada dia i el nombre d'aquestes ja supera el d'habitants. Des de nens que van cap a l'escola fins a les noies que porten els talons a les cistelles a punt per posar-se'ls tot just baixar, la bicicleta és sens dubte un important mitjà de transport pels danesos. És per això, que no ens sorprendrà veure empresaris i empresàries ben elegants damunt d'aquestes, ni polítics, perquè el 63% dels membres del parlament danès van a treballar amb bicicleta. Tota la infraestructura urbana dedicada a les bicicletes es basa en el fet que a part de ser el mitjà de transport més barat, saludable, i amb què ens mourem més

fàcilment per la ciutat, és també essencial per ajudar a combatre l'escalfament global i reduir les emissions de diòxid de carboni.

Com podem veure, ni la neu ni el fred impedeix que els ciutadans de Copenhaguen es desplacin amb bicicleta.

Un altre fet característic de la ciutat de Copenhaguen és la netedat de les aigües del port, on hi ha instal·lat el centre aquàtic de IslandsBrygge.

Fa 20 anys, 93 canals desembocaven al port, abocant aigües residuals contaminants. Després de la important inversió del municipi en tractar aquestes aigües i millorar el sistema de clavegueram de tota la ciutat, els habitants i visitants de la ciutat poden gaudir de banys en aigües completament netes.

En situacions molt aïllades i d'emergència, degut a pluges molt abundants, una sèrie de canals són desviats al port però, gràcies a un sistema d'alerta que calcula la qualitat de l'aigua, l'ajuntament pot decidir si el centre aquàtic ha de romandre tancat durant uns dies.

Deixant de banda la capital i centrant-nos en una visió del país en general, aquest és pioner en molts aspectes de sostenibilitat i medi ambient. Per exemple, és líder mundial en calefaccions solars i la major central d'energia tèrmica solar del món està situada aquí.

A més a més, Dinamarca sempre ha apostat per l'energia eòlica, una cinquena part de l'energia del país prové d'aquesta font d'energia renovable. Es calcula que entre 2018 i 2020, entrarà en funcionament la primera “super-xarxa” d'electricitat offshore del món, situada al Mar Bàltic.

Dinamarca, com veiem, està involucrada en diferents projectes molt importants però l'objectiu més impactant de tots és el de deixar de consumir combustibles fòssils a partir del 2050, per aquest motiu, el país està en constant canvi cap a la sostenibilitat.

OECD i EUROSTAT

- El 94% dels habitants a Dinamarca estan satisfets amb la qualitat de l'aigua respecte el 84% de mitjana de l' OECD.
- Els nivells de partícules (PM10) que ens envolten degut a la contaminació atmosfèrica són bastant inferiors que la mitjana.
- El grau de satisfacció dels danesos respecte el seu medi ambient i la contaminació és de 8.2 punts sobre 10.

4. PRÀCTICA

Com ja queda explicat en la introducció d'aquest treball, després de realitzar tota la recerca sobre Dinamarca i el seu estat del benestar, era l'hora de contactar amb catalans que estiguessin formant part de la societat danesa per contrastar tota la informació que jo tenia i comprovar si aquesta teoria s'aplicava realment.

Per fer-ho, em vaig posar en contacte amb ells gràcies a un grup del Facebook anomenat 'Amics del Casal Català de Copenhaguen'. El Casal Català de Copenhaguen és una associació sense ànim de lucre que pretén promoure la cultura catalana a Dinamarca en general i a Copenhaguen en particular. Amb aquest grup, els membres poden ampliar la seva xarxa d'amistats i difondre la tasca del Casal Català a través d'Internet, ja que aquest no té una seu física. És a dir, aquest grup facilita que els catalans estan vivint a Dinamarca puguin estar en contacte entre ells i estiguin informats de diferents activitats.

Per tal de realitzar la meua part pràctica, primer de tot vaig enviar un correu al Casal Català i des d'allà em van recomanar posar-me en contacte amb el grup del Facebook perquè em permetia tenir un contacte directe amb tots ells. Aleshores, vaig sol·licitar entrar al grup, i un cop vaig passar a formar-ne part, vaig publicar un missatge comú explicant per sobre el meu treball i proposant si alguns d'ells volien participar.

Sorprenentment, en dos dies, aproximadament unes 20 persones van comentar que estaven disposades a respondre els meus dubtes per tal d'ajudar-me a

completar el treball, la qual cosa vaig agrair moltíssim, ja que “patia” per si havia d’enfocar la part pràctica diferent si no em responia ningú. Tot i que jo vaig enviar les preguntes a molta gent, són pocs els que van tornar a respondre, suposo que més d’un no va trobar el moment per fer-ho i els altres se’n van acabar oblidant. De totes maneres, tenint en compte que no era un simple qüestionari sinó que era una entrevista on els expatriats s’havien d’obrir més i esplaiar-se, considero que les 7 respostes que vaig rebre van ser molt positives pel treball. Tot i això, fent referència a la Llei dels Nombres Petits de Kahneman, les conclusions que s’extreuen de la mostra són molt més radicals, tant positivament com negativament, si aquesta mostra és petita, i això possiblement ha passat en el meu cas.

La meua part pràctica es basa en les preguntes que vaig enviar-los, a tots les mateixes, per extreure’n unes conclusions les més clares possibles, tenint sempre en compte, com ja he dit, que la mostra no és molt àmplia. A continuació, resumiré breument les conclusions que he extret de cada pregunta, relacionades amb els punts més importants que he anat tractant a la part teòrica i, seguidament, realitzaré una comparació entre la part teòrica del treball i els resultats obtinguts.

Les preguntes i tot el procés estan adjunts a l’annex del treball, així com totes les entrevistes. Tot i que aquí comento de manera general els resultats obtinguts, recomano llegir l’annex per entendre millor tots els punts de vista dels expatriats i les seves opinions.

4.1 Resultats obtinguts

Què et va fer decidir per Dinamarca?

Les raons principals dels expatriats catalans per marxar i decidir-se per Dinamarca van ser bàsicament motius laborals, concretament amb contractes prèviament establerts, o motius de formació ja que la visió de futur que tenien sobre el país era millor que aquí a Catalunya.

Quins fets destacaries positivament, que t'hagin afectat o sorprès, del seu estat del benestar?

Els aspectes més destacats positivament sobre l'estat del benestar danès han sigut l'ensenyament i la conciliació familiar.

Els expatriats consideren que l'educació universitària, que és totalment gratuïta, és de bona qualitat. A més a més, el fet que els estudiants rebin un sou, permet als joves danesos emancipar-se i començar a administrar els seus recursos. Pels joves estrangers, que també viuen sense els seus pares, aquest subsidi estudiantil és una ajuda molt positiva per ells.

Com he dit, la conciliació familiar és també un fet molt remarcant de l'estat del benestar danès. Concretament, els entrevistats han incidit en el tema de la maternitat. El fet que les baixes de maternitat siguin d'un any (compartit entre els progenitors), que l'Estat proporcioni ajudes, tan econòmiques com informatives de tot tipus, i que les empreses estableixin uns horaris laborals flexibles en aquest aspecte, fan que sigui realment compatible la vida familiar i laboral.

Per altra banda, un expatriat ha fet referència al sistema sanitari però de manera negativa. No en el sentit que aquest sigui de mala qualitat sinó en el fet que els danesos busquin massa l'eficiència i gastar menys, i per tant sigui més complicat que a Catalunya passar a ser visitats per especialistes després del metge de capçalera. Un altre entrevistat ha mencionat també aquest aspecte però considera que, tot i que a vegades sembla que no se't preguin seriosament perquè és cert que el sistema contempla molt l'eficàcia, s'ha de tenir en compte que la sanitat privada gairebé no pot competir amb la sanitat pública degut a la bona qualitat d'aquesta.

Com a aspecte puntual, un entrevistat ha fet referència a la facilitat que posa l'Estat per fer tràmits amb l'administració pública, considera que aquest aspecte està molt més ben resolt que aquí a Catalunya.

Com valores la teva convivència amb els danesos? Respecte els resultats de les últimes eleccions, has pogut percebre alguna vegada xenofòbia en aquest país que suposadament és tan respectuós?

La majoria dels entrevistats destaquen, per sobre de tot, que és complicat fer amics danesos. Consideren que són gent molt respectuosa, educada, molt correcta i amable però afirmen que és complicat fer-se un lloc entre ells perquè alhora són bastant distants i molt seus. És a dir, són molt cordials i amigables si t'hi acostes però és difícil que ho facin ells primer i poder entrar en el seu cercle d'amistats i establir lligams entre ells.

De totes maneres, 3 dels entrevistats tenen una parella danesa però accepten que, tot i que les famílies de les respectives parelles els han tractat molt bé, no tenen gaires amics danesos.

Un expatriat considera que tothom parla bé l'anglès però, el fet de no parlar danès és un impediment a l'hora de fer amics perquè els costa fer ús de l'anglès en el seu àmbit social i dos entrevistats afirmen que han notat una millora en el grau d'integració després de començar a dominar la llengua.

El segon aspecte que he tractat en aquesta pregunta és la xenofòbia. El primer expatriat que em va respondre considera que, tot i que és difícil fer-se un lloc entre els danesos degut al seu caràcter més reservat, no ha percebut mai aquesta xenofòbia i el van sorprendre els resultats de les últimes eleccions on l'extrema dreta va obtenir uns resultats molt elevats.

Per altra banda, un altre expatriat ens diu que personalment no ha percebut xenofòbia però que sí ha notat que pels danesos no és el mateix un resident d'origen europeu que àrab, per exemple, i que per tan, sí que fan una distinció entre ells.

Cal destacar, també, que un dels entrevistats considera que hi ha força racisme i xenofòbia. Aques ens diu que, sobretot a la capital, hi ha molts fills d'immigrants de segones o terceres generacions que segueixen sense ser considerats danesos per molta gent i són persones amb passaport danès, que parlen danès i que han estudiat a Dinamarca.

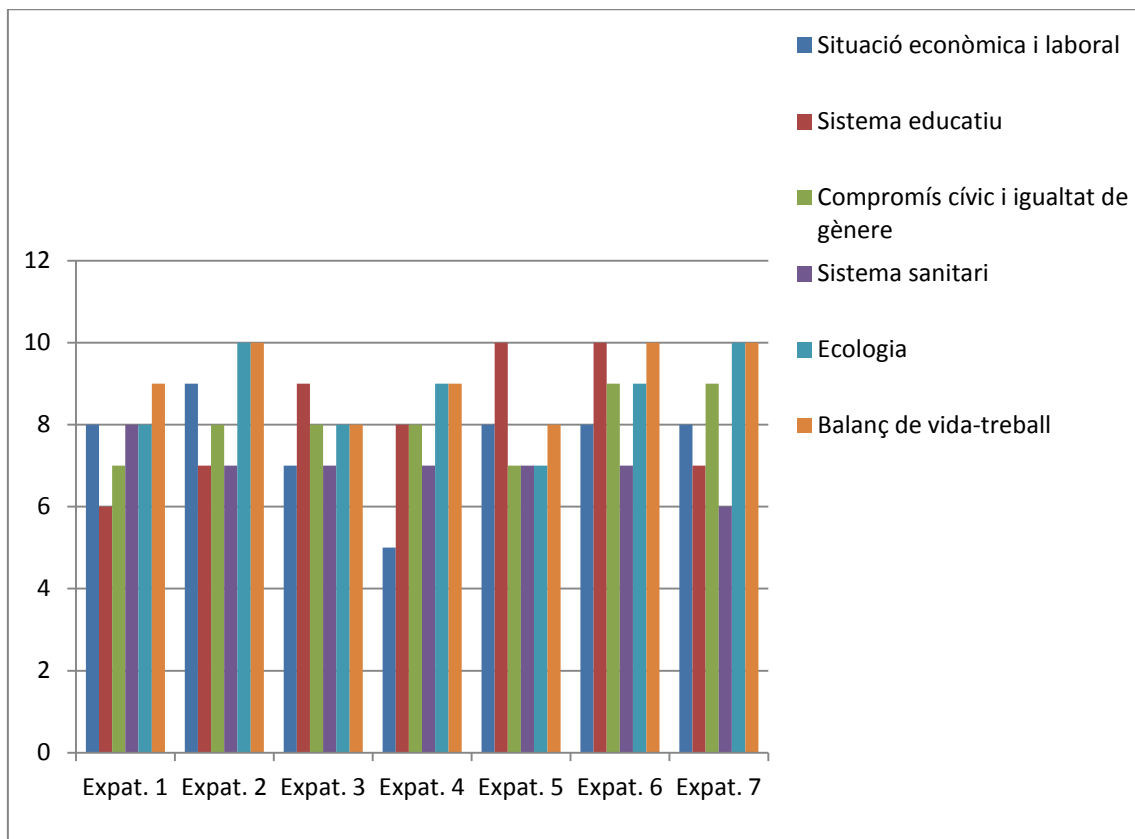
En canvi, altres membres de l'estudi han remarcat que, més que xenofòbia, el que es percep a Dinamarca és un nacionalisme molt potent. Un dels expatriats, que ha viscut també en altres països, considera que Dinamarca és on ha tingut més aquesta sensació i opina que, en general, els danesos tendeixen a pensar que tot el que és danès és d'entrada millor.

Per últim, relacionat amb l'aspecte del nacionalisme, ens diuen que alguna vegada han viscut una situació incòmode ja que els danesos havien insinuat que els immigrants els traurien la feina.

Només hi ha un entrevistat que ens diu que pot arribar a comprendre el fet que els danesos siguin tan protectors del seu sistema ja que hi ha gent que vol viure igual de bé que ells sense haver pagat mai els seus impostos i això considera que és insostenible.

En conclusió, per tant, els danesos són respectuosos i reservats però mostren certa por als efectes de la globalització i a repartir els seus recursos entre una societat desigual.

Puntuació de l'1 al 10 (segons el que has viscut personalment) els següents aspectes de l'estat del benestar:

- **Situació econòmica i laboral** → Menys en un cas on un expatriat ha puntuat aquest aspecte amb un 5, els resultats són força positius.
- **Sistema educatiu** → Els resultats són bons sobretot pel fet que els estudiants rebin un subsidi i per la gratuïtat dels estudis, sobretot fan referència als estudis universitaris. Dos expatriats consideren que el sistema educatiu és excel·lent però dos altre afirmen que tenen seriosos dubtes sobre la qualitat de l'ensenyament. Cal destacar la opinió d'un expatriat que treballa a la Universitat i afirma que hi ha molta gent que rep ensenyament universitari i les ajudes són molt envejables però el

nivell d'estudi és bastant més baix que a Barcelona. Considera que a Dinamarca hi ha més gent preparada però no tan ben preparada.

- **Compromís cívic i igualtat de gènere** → Aquest aspecte potser era el més ambigu de tractar. En general els resultats han sigut molt bons. Concretament, un expatriat opina que la igualtat de gènere és molt bona i destaca, en quant a compromís cívic, que la participació electoral és molt activa i que la força dels sindicats és molt potent.
- **Sistema sanitari** → Aquest és un dels punts més febles. Els expatriats destaquen el tracte poc personal que reben els pacients. Un expatriat considera que el sistema sanitari respon molt bé quan no estàs bé, però el concepte medicina preventiva gairebé no existeix ja que estan molt pendents d'estalviar. Aquest aspecte de centrar-se molt en la eficiència, ha sigut mencionat per altres entrevistats. Un altre expatriat opina que comparat amb Catalunya, Dinamarca té més recursos però el sistema sanitari català és més complet que el danès.
- **Ecologia** → En general l'ecologia es considerada com a molt bona. Un expatriat considera que és excel·lent perquè no es tracta com un tema apart sinó que està integrada dins dels altres sistemes. Per exemple, tots els partits polítics, independentment de la seva orientació política, tenen l'ecologia molt integrada en els seus programes i, per tant, no hi ha partits verds o ecologistes com en altres països. Per altra banda, 2 expatriats consideren que hi ha una mica d'hipocresia en aquest aspecte

i que l'ecologia a Dinamarca està molt ben considerada per tal de donar bona imatge i realment es preocupen del que es contamina únicament dins de les fronteres de Dinamarca.

- **Balanç de vida-treball** → Aquest aspecte ha sigut dels més ben valorats. Concretament, per la bona conciliació familiar, els horaris i les ajudes que proporciona l'Estat. En un cas, però, un expatriat opina que a Dinamarca en general es treballa bastant poc.

Pel que has viscut personalment, consideres que el benestar d'aquest país està massa idealitzat de cara a la visió de la resta del món?

Un expatriat afirma que rarament es parla dels “privilegis” que tenen els catalans respecte els danesos. A Dinamarca els funcionaris poden ser acomiadats de la mateixa manera que els treballadors d'empreses privades i a més a més, és complicat estar molt temps a l'atur i pretendre viure sempre dels subsidis estatals perquè l'Estat pot arribar a reduir la prestació de l'atur si considera que realment algú pretén aprofitar-se de la situació.

Un altre opina que el model escandinau funciona molt bé amb la mentalitat dels països nòrdics però creu que potser està idealitzat perquè es tendeix a comentar únicament les coses positives d'aquest estat del benestar. Tenint en compte que la mentalitat catalana és diferent, hi ha parts que poden servir de model i parts que potser no. En general, els entrevistats coincideixen en què la visió de l'estat de benestar danès sí que està una mica idealitzada en el sentit que, si es vol viure bé, un s'ho ha de treballar. De totes maneres, afirmen que generalment s'hi viu millor que en molts altres països

CONCLUSIONS FINALS

Amb aquest treball, pretenia informar-me i aprendre coses noves sobre el funcionament de Dinamarca, conèixer el punt de vista dels catalans expatriats al país i arribar a descobrir si Dinamarca podia ser una bona opció de cara al meu futur.

La idea va sorgir després de viatjar a Dinamarca amb la meva família. Vàrem quedar realment impressionats amb el seu estil de vida.

A mida que he anat desenvolupant aquest treball de recerca, he pogut comprovar que els tòpics sobre les bondats de l'estat de benestar i la societat danesos són certs.

El sistema públic funciona molt bé gràcies a una organització molt transparent, descentralitzada i propera al ciutadà, que s'implica i participa de la gestió pública. L'alt grau de civisme i de compromís social dels danesos és una de les claus per entendre l'èxit del seu model.

La corrupció és pràcticament inexistent i gràcies a aquest fet, la credibilitat del sistema públic danès permet aplicar una elevada pressió fiscal amb el recolzament majoritari de la població, que veu com els impostos que paga li són retornats en forma d'avantatges socials de tot tipus. Això genera una redistribució de la riquesa més equitativa, on les diferències entre rics i pobres es fan menys evidents, no tan sols a nivell econòmic sinó també a nivell cultural.

Amb més recursos a l'abast de tothom, l'educació pot ser pública i de qualitat i això, és determinant. Amb un elevat nivell formatiu i cultural, de la mateixa

manera que els danesos s'impliquen en la gestió pública, també ho fan en l'ecologia, en la conciliació de la vida familiar- laboral i en la igualtat de drets entre homes i dones. En resum, la diferencia més substancial que he pogut observar entre la societat danesa i el que veig en el nostre entorn és que, el que nosaltres prediquem, ells ho practiquen.

Certament, no tot son avantatges: els hiverns són llargs i freds i els danesos són, segons els expatriats amb qui he pogut parlar, una mica més reservats i menys espontanis que nosaltres, però la gran quantitat d'avantatges compensa amb escreix aquests petits inconvenients.

És per això, que lluny de fer-me canviar d'opinió, aquest treball m'ha permès arribar a la conclusió que viure i treballar a Dinamarca és sens dubte una molt bona opció i que, tant de bo, fóssim capaços entre tots de replicar els bons aspectes del model de Dinamarca.

L'única pregunta que ens hauríem de fer és si realment seriem capaços d'exportar un model com aquest i si podria encaixar de la mateixa manera a la resta del món.